

LEERPLAN GAN (groep 2; 5 - 6 jaar)

Jahadoet Module **8**

Aantal lessen **5**

פּוֹרִיִּם

POERIEM

© JELED-NIK Afdeling Onderwijs

www.jeled.net

GAN	ALEF	BET	GIMMEL	DALET	HEE	WAW
------------	------	-----	--------	-------	-----	-----

Ideeën: Leila Notoadikusumo

Illustraties: Marchien Mayer e.a.

Omgeving:

Poeriem is natuurlijk een feest dat bij uitstek de kinderen erg aanspreekt. Breng de Poeriemsfeer in de klas: hang wat maskers op, leg een megillat Esther neer, zorg voor verkleedspullen, maak een mooie poeriemtekening en laat poeriem muziek horen.

Hieronder volgen vijf lessen over Poeriem. De meeste leerkrachten zullen minder lessen ter beschikking hebben, maak daarom naar eigen inzicht een keuze uit het materiaal en de onderwerpen. Op de laatste bladzijde vind je allerlei Poeriemspelletjes.

LES 1

De kinderen maken kennis met het verhaal van Poeriem.

Inleiding

Vorbereiding: Kleur de figuren van **Werkblad 1 Stokpoppetjes** bekleed ze met stof of gekleurd papier, knip ze uit en plak ze op een stokje of plastic mesje. Lees de vertaling van de megilla goed door of kijk op de Jeled.net voor het verhaal. Maak een uittreksel voor jezelf zodat je het verhaal goed kunt vertellen.

Werkwijze: Vertel het Poeriem verhaal in geuren en kleuren. Vermeld niet alle details, houd het bij de hoofdlijnen. Noem de hoofdpersonen, gebruik de stokpoppetjes erbij om het levendig te maken. Vertel dat we dit verhaal, ook wel de rol van Esther, megillat Esther, elk jaar weer op Poeriem lezen.

Activiteit 1

Vorbereiding De vier stokpoppen die je al voor de inleiding hebt gebruikt.

Werkwijze: Omschrijf de personen, terwijl de kinderen raden om wie het gaat. Bedenk veel variaties en maak het niet te gemakkelijk.

Activiteit 2

Vorbereiding: Voor elk kind **Werkblad 1 Stokpoppetjes**, wat kleurmateriaal, plakband, scharen en vier stokjes of plastic lepels per kind. *Werkwijze:* Laat de poppen inkleuren, uitknippen en vastmaken aan een stokje of plastic lepel. Herhaal nog even de namen en de korte beschrijving van de figuren en geef de stokpoppetjes mee naar huis, om daar het verhaal na te laten vertellen.

LES 2

De kinderen leren dat we op Poeriem het verhaal uit de megilla 2x lezen en dat we bij de naam Haman lawaai mogen maken.

Inleiding

Vorbereiding: Een of meerdere megillot, liefst ook een met illustraties en een ratel.

Werkwijze: Vertel dat we het Poeriem verhaal uit een megilla, lezen. Eerst 's avonds ingaande Poeriem en ook nog een keer 's ochtends overdag. Herhaal nog even de personages en laat de kinderen vertellen wat de bijzonderheden van die personen waren. Benadruk dat Haman een slechte man was, hij wilde het joodse volk doodmaken. We worden heel boos als we zijn naam zien of horen en daarom mogen we lawaai maken bij zijn naam. Leg er de nadruk op dat we eigenlijk echt alle woorden van de megilla moeten horen, dus iedereen moet dan ook heel stil zijn en goed luisteren of meelesen. Alleen (maar ook alleen!) bij het woord Haman mag je even heel hard ratelen. Wanneer er verder wordt gelezen, moet je ook weer stil zijn.

Activiteit 1

Vorbereitung: Voor elk kind **Werkblad 2a, 2b, 2c en 2d megilla**. en een mooie lap stof. Verder een niertang, voor ieder een stokje van ongeveer 30 cm lang (bloemist of hout/hobbywinkel), een houten kraal of kurk waar een gezichtje of kroontje op laat tekenen, een gekleurd lint waar je eventueel een belletje (hobbywinkel) aan hangt en velpon of andere goede lijm.

Werkwijze: Laat eerst alle plaatjes langs de stippellijnen uitknippen. Elk kind krijgt een lapje stof, de plaatjes worden op goede volgorde naast elkaar neergelegd en vastgeplakt. Begin aan de linkerkant en plak zelf voor elk kind aan de rechterkant het stokje vast aan de stof. Plak de kraal of kurk vast aan de bovenkant van het stokje en laat daar een gezichtje of kroontje op tekenen. Niet dan een gekleurd lint vast aan het linker uiteinde van de stof, in het midden en maak aan het andere eind van het lint het belletje vast. De megilla kan nu worden opgerold en vastgestrikt. "Lees" nog even sarnen de megilla en geef hem mee naar huis, zodat de kinderen op Poeriem hun eigen megilla mee naar sjoel kunnen nemen.

Activiteit 2: Maak een ra-asjan

Vorbereitung: Koop voor elk kind twee gekleurde doorzichtige plastic bekertjes (Hema), wat rijst o.i.d. voor de vulling, plakband, een schaar en restjes gekleurd papier, stukjes stof enz.

Werkwijze: Een beker wordt eerst voor 1/3 deel gevuld met rijst en de andere beker wordt er omgekeerd bovenop geplakt met plakband. Zorg ervoor dat er verschillende lagen plakband zijn die de bekertjes goed bij elkaar houden. Laat de bekertjes dan versieren als clown, monster etc. met de overige materialen. Ogen, neus, mond, haren en oren mogen niet ontbreken. Even oefenen of de ratels het wel goed doen! Je kunt nu ook een verkorte versie van de megilla vertellen en bij Haman lawaai laten maken. Zo kunnen ze even oefenen voordat het echt Poeriem is.

LES 3

De kinderen leren dat we elkaar op Poeriem Misjloach manot geven.

Inleiding

Vorbereitung: Neem een paar eetbare dingen mee die je als misjloach manot kunt geven.

Werkwijze: Houd een kringgesprekje en herhaal dat we op Poeriem twee keer de megilla lezen. Er zijn nog meer mitswot die we op Poeriem doen. Een ervan is dat je aan 1 persoon twee lekkere dingen op Poeriem geeft. Die dingen mag jezelf bedenken, maar je moet het wel meteen kunnen opeten. Zou je een diepvrieskip mogen geven? Waarom niet? Vertel dat je natuurlijk ook wel meer dan twee dingen mag geven, bij voorkeur kies je ook dingen van verschillende berachot uit. Verder mag je ook aan meer dan aan 1 persoon geven, maar de mitswa geldt voor 1 persoon. De kinderen mogen zelf bedenken wat zij zouden uitkiezen om als misjloach manot te geven. Drank mag je ook geven.

Activiteit 1 Maak je eigen misjloach manot.

Vorbereitung: Voor elk kind een groot papieren (geen plastic!) bord of een kartonnen cirkel ter grootte van een bordje. Verder stiften of verf, gekleurd papier, lijm en scharen.

Werkwijze: Geef elk kind een bordje of cirkel. Teken er een zo groot mogelijke gelijkzijdige driehoek op en vouw op de zijden van de driehoek de flappen naar boven, zodat er een Hamantasche ontstaat. Eventueel wat plakband gebruiken om de boel in vorm te houden. Laat de bakjes nu versieren en mee naar huis nemen om er wat lekkers in te stoppen. Aan wie ga je deze misjloach manot geven? Het is misschien ook een idee om eens een keertje niet je beste vriend te geven, maar juist iemand die niet zo vaak wat krijgt.

Activiteit 2 Misjloach manot kringspelletje.

Vorbereiding: Maak van te voren eerst een paar kleine misjloach manot pakjes (b.v. een doosje rozijnen en een reep aan elkaar geplakt. Neem een cd speler en een cd van Poeriem of een andere leuke cd mee.

Werkwijze: Laat de kinderen in een kring staan met de handen op de rug, terwijl 1 kind in het midden staat. De muziek gaat aan, de kinderen geven achterlangs het misloach manot pakje door aan elkaar, maar het kind in het midden mag niet weten waar het pakje is. Als de muziek stopt, moet degene die in het midden staat raden wie het pakje heeft. Maak het spel moeilijker door meerdere pakjes tegelijk door te laten geven in de kring.

Activiteit 3 Misjloach manotspel

Vorbereiding: Voor elk kind **Werkblad 3 misjloach manotspel**, wat kleurmateriaal en per groepje een dobbelsteen, waarvan je de 6 hebt vervangen door een 0 en de 1 door een sterretje.

Werkwijze: Verdeel de kinderen in groepjes van 3, elk kind krijgt het werkblad en wat kleurmateriaal en elk groepje krijgt een dobbelsteen. Om de beurt gooit er iemand met de dobbelsteen en kleurt het aantal koekjes dat overeenkomt met het aantal ogen op de dobbelsteen. Wie 0 gooit mag niks inkleuren en slaat dus een beurt over, wie sterretje gooit mag bij iemand anders naar keuze 1 koekje inkleuren. Wie heeft het eerste zijn misjloach mandje vol?

LES 4

De kinderen leren dat we op Poeriem aan minstens twee mensen tsedaka geven.

Inleiding

Vorbereiding: Breng een tsedaka busje mee. Als je er geen hebt, maak dan van tevoren een simpel doosje met een geldgleuf erin. Zorg dat je voor elk kind een muntje hebt om in de pot te stoppen.

Werkwijze: Herhaal kort de mitswot van Poeriem die je tot nu toe samen hebt geleerd. Wie weet ze nog? Vertel dat er ook een mitswa is om op Poeriem aan twee arme mensen geld te geven. Als we zelf vrolijk feest vieren en lekker eten en drinken dan is het toch niet zo gek dat we ook aan de arme mensen moeten denken. Laat het tsedaka busje zien. Leg uit dat we niet alleen op Poeriem tsedaka geven. Je kunt ook aan een goed doel geven, wie weet zo'n goed doel? Je kunt ook vertellen dat er in Israel veel doelen zijn waaraan je kunt geven. (De wizo heeft vaak wel foto's of folders van deze goede doelen, dus misschien kun je die laten zien.) Let wel op, dat geld geven aan een doel als "Red de zeehond" en prima doel is, maar dat we op Poeriem echt aan arme joodse mensen geven.

Activiteit 1 tsedaka busje maken.

Vorbereiding : Laat elk kind van thuis een leeg doosje meenemen van b.v. Pringles. Zet verf, schorten, kranten, water in potjes en kwasten klaar per tafel(groep) en eventueel glitter o.i.d. Zorg verder ook voor een schaar.

Werkwijze: Maak in elke doos een geldgleuf en laat de kinderen een eigen tsedaka busje verven. Je kunt natuurlijk allerlei variaties toepassen op het materiaal en de techniek, een collage van tijdschriftenpapier of lapjes stof is b.v. ook leuk i.p.v. verf.

LES 5

De kinderen leren dat we vrolijk zijn op Poeriem en dat we een extra lekkere maaltijd eten.

Inleiding

Werkwijze: Zing het liedje *Mie sjenignas adar marbiem besimcha* of laat het horen en leer het de kinderen. Vanaf dat de maand Adar begint vermeerderen we de vreugde. We zijn dus blij als Poeriem komt. Waarom? Vertel ook dat we ons mogen verkleden en leuke maskers dragen. Welke mitsvot die bij Poeriem horen hebben we gehad? Er komt nog 1 mitswa bij: de poeriem se'oeda. Op Poeriem eten we overdag een lekkere maaltijd.

Activiteit 1 Poeriemversje

Vorbereiding: Leer zelf het versje uit je hoofd.

Werkwijze: Zeg het versje eerst helemaal op, maak er gebaren bij en laat de kinderen luisteren. Zeg het dan regel voor regel nogmaals en laat de kinderen het herhalen, dan twee regels tegelijk en dan het hele versje. Wie kan het uit zijn hoofd opzeggen?

Poeriemversje: De vier regels van Poeriem.

- 1) *We lezen de megilla (het Poeriemverhaal) zoals jullie weten.*
- 2) *Tsedaka (Geld voor de armen) geven mogen we niet vergeten.*
- 3) *We geven Misjloach manot (wat lekkers) aan elkaar.*
- 4) *En na de poeriem seoeda (feestmaaltijd) zijn we klaar!*

Als de Ivriet termen te lastig zijn, kun je in plaats daarvan de Nederlandse tekst zeggen.

Activiteit 2 Poeriemclown

Vorbereiding: Voor elk kind **Werblad 4 Poeriem clown**, wat kleurmateriaal, een schaar en een pijpenrager.

Werkwijze: Laat de clown inkleuren en uitknippen en maak een gaatje met een scherpe schaar in het rondje van zijn buik. Steek de pijpenrager er voor de helft in. Als je de clown een flinke zwaai geeft, draait hij vrolijk in het rond.

Activiteit 3 Poeriempetje.

Vorbereiding: Voor elk kind **Werkblad 5 Poeriempetje**, knip de petjes van tevoren uit. Wat plakband, versiermateriaal als stickers, glitter, stukjes gekleurd papier, vlechtstroken. Verder een nieltang.

Werkwijze: Er zijn veel kleuters die verkleden of zelfs alleen een masker helemaal niet leuk en zelfs eng vinden, maar deze Poeriempet passen we allemaal. Vouw de petjes goed om en zet de hoekpunten vast met wat plakband ter versteviging. Laat de petjes dan versieren. Zet Poeriemteksten op de petjes, hang er vrolijke dingetjes aan en plak er van alles op.

Activiteit 4 schminken. *Vorbereiding:* Koop wat kinderschmink in de speelgoedwinkel of de Hema, neem een handdoek mee, water en make up reiniger, een hoed, kroon, sluier etc.

Werkwijze: Vertel dat we het verhaal van Esther gaan spelen. Wie wil er in het toneelstuk meespelen? Wie wil er geschminkt worden? Doe dit snel en simpel en geef de attributen als kroon e.d. erbij. Jij vertelt kort de hoofdlijnen van het verhaal b.v. Koning Achasjverosj was verschrikkelijk boos, hij wilde koningin Vasjti wegsturen. Hij zei..... Laat de persoon in kwestie de tekst zelf bedenken. Zorg dat alle toneelspelers aan bod komen.

Spelletjes:

Poeriemestafette

Vorbereiding: Neem allerlei soorten hoedjes, feestneuzen etc. mee en verdeel deze gelijk over twee tafels. Zorg dat je genoeg hebt voor elk kind.

Werkwijze: Verdeel de kinderen in twee groepen en zet de kinderen van elke groep in een rij achter een streep of ander kenteken. De tafels staan helemaal aan de overkant van elke groep. Bij het startsein hollen de eerste kinderen van beide groepen naar hun tafel, pakken er iets van, doen het aan of op en hollen terug om nr. twee aan te tikken. Deze doet hetzelfde, net zolang tot de hele groep iets van poeriem op heeft. Welke groep is als eerste klaar?

Poeriem spelletje met kleurendobbelsteen.

Vorbereiding: Voor elk groepje (van 4 kinderen) dat speelt heb je een kleurendobbelsteen nodig en 6 kleine lege luciferdoosjes. Van elk doosje beplak je de bovenkant met papier in een van de kleuren van de dobbelsteen. Een doosje wordt dus rood, een groen etc. Knip van **Werkblad 6 Poeriem Dobbelsteenspel** de plaatjes los. Heb je meer groepen dan dus ook meer werkbladen.

Werkwijze: Alle plaatjes worden met de tekening naar boven door elkaar neergelegd. Leg de 6 doosjes met de gekleurde kant naar boven, elk op een plaatje. Er blijven nog veel plaatjes over. De eerste speler gooit de dobbelsteen. De kleur die gegooid wordt past bij de kleur van een doosje. Welk plaatje ligt eronder? Het kind raadt en pakt daarna het doosje op om te controleren of het goed is. Goed geraden? Dan mag je het plaatje hebben en leg je het doosje op een ander plaatje. Fout geraden, dan wordt het doosje weer op het plaatje teruggelegd. Als alle plaatjes op zijn, is het spel afgelopen. Wie heeft de meeste plaatjes? Laat de plaatjes benoemen en let erop dat Haman niet voor Mordechai wordt aangezien.

Poeriemdansje.

Leetsan katan nechmad, roked im kol echad.

Leetsan katan sjelie, oelaj tirkod itie,

Oelaj, oelaj, oelaj tirkod itie?

Vertaling: De kleine leuke clown danst met iedereen, kleine clown van mij, misschien wil je met me dansen? Alle kinderen staan in de kring, een kind in het midden, dat is de eerste clown. Iedereen zingt het liedje en loopt klappend in de richting van de klok, de clown in het midden danst als een clown. Aan het eind van het liedje kiest de clown een ander kind uit de kring. Nu staan er twee dansende clowns in het midden en de kring draait weer rond. De twee clowns kiezen elk weer twee clowns, tot elk kind tot clown is gekozen.

Ratelspelletje.

Vorbereiding: verzorg voor elk kind op 1 na een lawaai instrument of ra'asjan en breng een poeriem masker, hoedje, o.i.d. mee.

Werkwijze: Kies een kind als zoeker uit en laat hem voor een paar tellen buiten de klas staan. Verstopt met de overige kinderen het voorwerp van Poeriem. Deel de ra'asjaniem uit. Haal het kind weer naar binnen. De opdracht aan dit kind is: Zoek het poeriemvoorwerp. Als het kind rondloopt en dichtbij is, ratelt iedereen heel hard, is het kind ver weg van het te zoeken voorwerp dan ratelen we heel zachtjes, net zolang totdat het gevonden is.

Tenslotte:

Zorg ervoor dat alle kinderen een Poeriemfeest krijgen.

Informeer bij de Joodse gemeente waar en wanneer en geef de info door aan de ouders. Je kunt ook zelf een Poeriemseoeda maken waarbij je misjloach manot laat geven en matanot la-evjoniem.